

Η ΕΘΝΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΔΡΑΣΙΣ ΜΙΑΣ ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΗΣ ΚΡΗΣΣΑΣ ΤΗΣ Δ-ΔΟΣ ΒΙΡΓΙΝΙΑΣ ΓΑΛΑΝΟΥΔΑΚΗ

Πώς άνεκούφιζεν επί 22 έτη τούς άτυχείς της Σπιναλόγγας.—'Ο ρόλος που έπαιξε κατά την έπάνοδο των Κρητών στρατιωτών έκ του 'Αλβανικού μετώπου και ή συμβολή της εις την Μάχην της Κρήτης.

ΑΙ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑΙ ΤΗΣ ΔΙΑ ΤΟΝ ΠΡΟΣΚΟΠΙΣΜΟΝ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ

Η «ΚΡΗΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΣ», καίτοι εύρίσκειται έν καθαυτή, έν τούτοις είναι ύποχρεωμένη πλέον να παρουσιάση εις τούς πολυπληθείς άναγνώστας της μίαν έξαιρετικήν Κρήσσαν, τής όποίας ή έθνική και κοινωνική δράσις όμολογουμέ-

νως είναι άνευ προηγουμένου. Πρόκειται λοιπόν περί τής δίδος Βιργινίας Γαλανουδάκη, τής γνωστής οικογενείας του 'Αγ. Νικολάου.

'Από πολύ μικρά ή Γαλανουδάκη είχε ξμφυτον τόν πατριωτισμόν και μαθήτρια του Δημοτικού κατά τó έτος 1920

ήσχολείτο με την άποστολήν δεμάτων εις τόν στρατόν που ήγωνίζετο εις την Μικράν 'Ασίαν. 'Επίσης εις ήλικίαν 7 έτών εξεδηλώθησαν τά φιλόανθρωπα και εύγενή αισθήματά της, διότι τήν είλον τοποθετήσει εις τόν λαμόν της ένα κουτί και συνέλεγε χρήματα δι' ένα άσθενή συγγωριανόν της.

Τά αισθήματά της όμως τóσον ήσαν άλτρουϊστικά και πραγματικώς χριστιανικά, ώστε επί 22 έτη υπήρξεν ό παρήγορος άγγελος των άποκλήρων τής Σπιναλόγγας, περιθάλασσα και τόν γνωστόν δημοσιογράφον Σπαρούνην επί 15 έτη.

Πράγματι ή δις Γαλανουδάκη τούς δυστυχείς αυτούς τής Σπιναλόγγας επί σειράν έτών εξυπρέτησε κατά τρόπον ό όποιος προκαλεί την συγκίνησην και τόν θαυμασμόν. Παραμένουσα εις τόν 'Αγ. Νικόλαον είχεν αναλάβει ό,τι ένδιέφερε τούς άσθενείς τής Σπιναλόγγας, δηλαδή την άλληλογραφίαν των, την άποστολήν δεμάτων πρός αυτούς και έν γένει έμερίμα δια την λύσιν των προβλημάτων των, έπικοινωνούσα διαρκώς με τας άρμοδίους αρχάς και με έπιμονήν και ύπομονήν άφάνταστον να έπιτυγχάνη ό,τι ήτο έφικτόν δια την ανακούφισην των άσθενών τής Σπιναλόγγας, οι όποιοί την άνεκήρυξαν έπίτιμον πρόεδρον από του έτους 1934.

Κατά την διάρκειαν του έλληνοϊταλικού πολέμου ή δις Βιργινία Γαλανουδάκη προσέφερεν άνεκτιμήτους ύπηρεσίας εις τόν τραχύν αυτόν άγώνα του έθνους, εργασθείσα μετά άυταπαρησίας εις τό Κρατικό Νοσοκομείον 'Αγίου Νικολάου και άποσπασασα τά θερμά συγχαρητήρια τής έπισκεφθείσης τότε τό έν λόγω Νοσοκομείον τής τότε έν λόγω Πριγκηπίσσης Φρειδερίκης.

'Επίσης ή δις Γαλανουδάκη έπρωτοστάτησεν εις την σύλλογην έράνων δια την άνέγερσιν του σχολείου 'Αγ. Νικολάου, τό όποιον άκολούθως μετετρήθη εις νοσοκομείον. Κατά την ίδίαν έποχήν άνεμίχθη εις τά συσσίτια και την διανομήν τροφίμων εις τας οικογενείας των μαχομένων.

'Εκεί όμως που ή έθνική δράσις τής δίδος Βιργινίας Γαλανουδάκη φθάσει εις τό κατακόρυφον είναι ή συμβολή της εις την σκληράν Μάχην τής Κρήτης, όπου έριπωκινδύνευσεν άκόμη και την ζωήν της.

Κατά τό διάστημα τής βαρβαρικής κατοχής των Γερμανών ή δις Γαλανουδάκη ύπήρ

● (ΣΥΝΕΧΕΙΑ στην 4η σελίδα)

Εις τήν εικόνα ό κ. Μ. 'Ηλιάδης και ό Λοχαγός Πετλεμπουτου εις 'Ηράκλειον.

ΤΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ ΕΡΓΟΝ ΤΗΣ ΔΙΔΟΣ ΓΑΛΑΝΟΥΔΑΚΗ

● (Συνέχεια ἀπ' τὴν 3η σελ.)

ξεν ὁ στόχος τῶν κατακτητῶν, διότι ἐπὶ 15 ἔτη εἶχε φιλοξενήσει εἰς τὴν οἰκίαν τῆς τῶν ὑποπρόξενον τῆς Μ. Βρετανίας λοχαγὸν Τζὼν Πετλέμπουρι, δηλαδὴ τὸν ὑπ' ἀριθ. 1 κατάσκοπον, ὅστις καὶ ἐφονεύθη εἰς τὸ Ἡράκλειον καὶ εὐρέθη τὸ πτώμα του διάτρητον. Ἐξ ἀφορμῆς τούτου ἡ δις Γαλανουδάκη παρηκολουθεῖτο ὑπὸ τῶν Γερμανῶν καὶ ἡ οἰκία τῆς ὑφιστατο ἐρεύνας κατ' ἐπανάληψιν, καίτοι ἀναγκαστικῶς ἐφιλοξένοι Γκεσταμπίτας. Ἡναγκάσθη δὲ νὰ καύσῃ ἔγγραφα καὶ ἄλλα πολύτιμα οὐτοιχεῖα, τὰ ὑποῖα εὐρίσκοντο εἰς δύο βαλίτσες.

Ἄλλὰ καὶ ἓνα χαρακτηριστικὸν δεῖγμα τοῦ φλογεροῦ πατριωτισμοῦ τῆς ὑπερόχου αὐτῆς Κρήσης εἶναι τὸ ἀκόλουθον: Ὁταν ἐπὶ κατοχῆς ὁ πρόεδρος τοῦ γερμανικοῦ στρατοδικείου Χανίων ἤθελε νὰ ἐρευνήσῃ τὴν οἰκίαν τῆς διδος Γαλανουδάκη, αὕτη τὸν ἠνάγκασε νὰ παρακολουθῇ τὴν προσευχὴν τῆς καὶ νὰ ἀκούσῃ δις τὸν ἐθνικὸν ὕμνον πού τὸν ἔπαιζε εἰς τὸ πιάνο.

Εἰς τὴν Νεάπολιν εἶχεν ἀνακριθῆ διότι ἐν ἀγνοία τῆς μετέφερον εἰς τὴν Μορὴν Κρυσιαλλένιας ὅπου ἐκρατοῦντο 300 ἐκλεκτοὶ διανοούμενοι τοῦ Νομοῦ Λασηθίου 2 πακέττα τσιγάρα, εἰς τὰ ὁποῖα εὐρέθησαν ἐπαναστατικαὶ ἐπιστολαί, καταδικασθεῖσα εἰς 20 ἡμερὸν κράτησιν, τὴν ὁποῖαν ἔπρεπε νὰ ἐκτίσῃ εἰς τὰς φυλακὰς Ρόδου.

Ἡ δις Γαλανουδάκη ἐπέδειξε ἔτι μεγαλύτερον πατριωτισμὸν καὶ αὐτα-

παρησίαν ὅταν ἐπέστρεφον οἱ Κρήτες ἀνάπηροι τοῦ Ἀλβανικοῦ ἀγῶνος καὶ οἱ ἄλλοι στρατιῶται εἰς τὴν γενέτειράν των. Καὶ ὅταν τὸ πρῶτον πλοῖον ἔφθασεν εἰς τὸν Ἅγιον Νικόλαον καὶ οἱ Ἴταλοὶ εἰς οὐδένα ἐπέτρεψαν νὰ ἐπικοινωνήσῃ μετὰ τῶν ἐπαναπατριζομένων Κρητῶν πολεμιστῶν, ἡ δις Γαλανουδάκη ἐπεβιάσθη διὰ τῆς βίας εἰς τὴν βενζινακάτον καὶ ἔφθασε πλησίον τῶν στρατιωτῶν, εἰς τοὺς ὁποίους προσέφερον ἄνθη καὶ τσιγάρα. Καὶ ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἐργάζεται νυχθημερὸν ἀψηφοῦσα τὰ τόσα ἐμπόδια διὰ νὰ φθάσῃ οἱ στρατιῶται εἰς τὰς οἰκογενεῖας των. Ἀναλαμβάνει ἡ ἴδια τὴν ἀλληλογραφίαν των. Ἐπισκέπτεται αὐτοὺς καθημερινῶς καὶ μεριμνᾷ διὰ τὴν διατροφήν των ἐν συνεργασίᾳ πάντοτε μετὰ τὴν πατριωτικὴν ὀργάνωσιν «Στοργή» καὶ οὕτω χάρις εἰς αὐτὴν ὅλοι οἱ ἐπανελθόντες Κρήτες στρατιῶται καὶ τραυματαὶ ἐντὸς ἐλαχίστου χρονικοῦ διαστήματος φθάνουν εἰς τὰς ἐστίαις των. Κατὰ τὸ διάστημα τῆς κατοχῆς ἡ δις Γαλανουδάκη συμμετέσχε καὶ αὕτη εἰς τὴν μάχην τῆς Κρήτης καὶ προσέφερον εἰς τὸν ἀπελευθερωτικὸν ἀγῶνα ὅτι τῆς ἐπέτρεπον αἱ ἀσθενεῖς τῆς δυνάμεις. Ἐπὶ κατοχῆς Ἰταλῶν ἐπισκέπτεται εἰς τὰς φυλακὰς τοὺς κρατούμενους.

(Τὸ τέλος εἰς τὸ ἐπόμενον)

Ο ΠΑΤΡΙΩΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΛΤΡΟΥΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

Η ΕΘΝΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΔΡΑΣΙΣ ΜΙΑΣ ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΗΣ ΚΡΗΣΣΑΣ ΤΗΣ Δ-ΔΟΣ ΒΙΡΓΙΝΙΑΣ ΓΑΛΑΝΟΥΔΑΚΗ

ΑΙ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑΙ ΤΗΣ ΔΙΑ ΤΟΝ ΠΡΟΣΚΟΠΙΣΜΟΝ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ

(Συνέχεια και τέλος)

Κατόπιν διαβημάτων της και της προέδρου της «Στοργής κ. Τζώρτζη, επίσης με

Ἡ δις Γαλανουδάκη εἰς τὰ καλλι-
στεία τοῦ Ἁγ. Νικολάου Κρήτης

μεγάλῃ ἔθνικῇ δρᾶσιν τῆς γνωστῆς οικογενείας ἐξ Ἱεραπέτρας Μελά, παρὰ τὰς ἰταλικὰς ἀρχὰς κατάρθωσαν τὸν κρατούμε-

νον Χαρ. Μανουσάκην ἐξ Ἱεραπέτρας, τὸν γνωστὸν ἐπιχειρηματίαν, νὰ τὸν μεταφέρουν εἰς νοσοκομεῖον. Αἱ ἐνέργειαι τῶν αὐτῶν ἐσυνεχίσθησαν καὶ ἐν τέλει ἐπέτυχον τὴν ἀπελευθέρωσιν ὅλων τῶν κρατουμένων.

Ἐπίσης εἰς τὴν Βιάννον ἡ δις Γαλανουδάκη καὶ ἡ κ. Τζώρτζη διενήργουν ἐράνους.

Ἡ Γαλανουδάκη διέμενε εἰς τὸ χωρίον Λακωνία κατὰ τὴν κατοχὴν, καὶ μὴ ἀνήμεραν ἀντιμετωπίζουσα τὴν ἔλλειψιν ἄρτου ἀπεφάσισε νὰ μεταβῇ εἰς Ἁγ. Νικόλαον συνοδευομένη ὑπὸ τῆς φίλης τῆς Μαρίας Βογιατζῆ, ὑπαλλήλου τοῦ Δήμου. Ἐπειδὴ ὁμως καθ' ὁδὸν ὑπῆρχε κίνδυνος νὰ τὰς ἐπιτεθοῦν Ἱταλοὶ στρατιῶται, μετεμφιέσθη ἡ Γαλανουδάκη εἰς βρακοφόρον καὶ ἡ φίλη τῆς εἰς νύμφην, οὕτως ὥστε νὰ παρουσιάζουν ζεῦγος νεονύμφων. Ἐν τέλει αἱ δύο φίλαι ἔφθασαν εἰς Ἁγ. Νικόλαον καὶ ἐπρο-

μηθεύθησαν τὸ πρῶτο φῶμι ἀπὸ κριθᾶρι καὶ ποσότητα πατατῶν.

Ἐλημονήσαμεν νὰ ση

Ἡ δις Γαλανουδάκη μετημφιεσμένη
εἰς Κρητιόπουλο

μειώσωμεν ὅτι ἡ δις Γαλανουδάκη ἀπὸ τὸ ἔτος 1932 ἀρχίζει ἡ δρᾶσις τῆς μετὰ τὸς προσκόπους, συνεργασθεῖσα διὰ τὴν ἀνά-

πτύξιν τοῦ ἔθνικοῦ τούτου θερμοῦ μετὰ τοῦ νῦν ἐισαγγελέως κ. Μαντουῆ, κατὰ δὲ τὴν προσκοπικὴν ἑορτὴν εἰς τὴν σχολὴν τοῦ Ἁγ. Νικοκάου ἀνεκηρύχθη βασίλισσα τῆς βραδυᾶς αἱ δὲ 600 ψῆφοι τὰς ὁποίας ἔλαβε ἡγοράσθησαν παρὰ τῶν θαυμαστῶν τῆς, τὸ προκίψαν ποσὸν διειτέθη διὰ τὴν ἀγορὰν στολῶν τῶν προσκόπων.

Καὶ ἕνα ὠραῖον ἀνέκδοτον, τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ τὴν ζωὴν τῆς Γαλανουδάκη, θεωροῦμεν σκόπιμον νὰ τὸ ἀναφέρωμεν :

Ἐπὶ δικτατορίας Παγκαλοῦ, ὁ δικτάτωρ ἐπεσκέφθη τὴν Κρήτην μετὰ τοῦ στρατηγοῦ Ὁθωνάου καὶ τοῦ ἀειμνήστου Ἰωσήφ Κουνδούρου, ἐπιβαίνων τοῦ ἀντιτορπιλλικοῦ «Ἄ-ετὸς με κυβερνήτην τὸν ἥρωα Βασίλειον Λάσκον.

Ἡ δις Γαλανουδάκη, μαθήτρια, ὑπεδέχθη τοὺς ἐπισήμους διὰ νὰ προσφέρῃ ἀνθοδέσμην ἐκ μέρους τοῦ Δήμου εἰς τὸν Πάγκαλον. Μὴ γνωρίζουσα ὁμως αὐτὸν καὶ παρασυρθεῖσα ἀπὸ τὴν ναυτικὴν στολὴν τοῦ Λάσκου προσέφερεν εἰς αὐτὸν τὴν ἀνθοδέσμην καὶ τὸν προσεφώνησε. Ὁ Λάσκος ἀμέσως ἐνεχείρισε τὴν ἀνθοδέσμην εἰς τὸν δικτάτορα, ἀλλὰ τὴν ἐπὶ τὴν τύπαινον τοῦ ἐπροξένησεν ἡ Γαλανουδάκη, ὥστε ἀμέσως τὴν ἐζήτησεν εἰς γάμον. Ὅσον ὑφορᾷ ὁμως τὴν κοινωνικὴν τῆς δρᾶσιν, ἡ ὁποία ἀφορᾷ κυρίως τὸ θερμὸν ἐνδιαφέρον, τὸ ὁποῖον ἐπέδειξε διὰ τοὺς ἀποκλήρου τῆς Σπιναλόγας, νομίζομεν πὼς περὶ αὐτοῦ θὰ ἔπρεπε νὰ ἡσχολεῖτο ἡ Ἁκαδημία μας.